

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
 Staré grunty 52, 841 04 Bratislava

Správa o stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu, podmienok výchovy a vzdelávania v materských školách v školskom roku 2015/2016 v SR

V školskom roku 2015/2016 bolo v materských školách (MŠ) vykonaných **125** komplexných inšpekcií, čo predstavuje **4,26 %** z celkového počtu MŠ v Slovenskej republike. Z toho bola 1 na podnet iného subjektu v *Prešovskom kraji*¹. Kontrolovaných bolo **115** štátnych, **3** cirkevné a **7** súkromných škôl. S vyučovacím jazykom slovenským (VJS) bolo **109**, s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) **11** škôl a s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským (VJS/VJM) bolo **5** škôl. Mestských škôl bolo **41** a obecných **84**.

Cieľom bolo zistiť stav a úroveň² pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania (V a V). Zdrojom súhrnných informácií boli výsledky **378** hospitácií, informačný dotazník pre riaditeľa MŠ, rozhovory s pedagogickými zamestnancami, fyzická prehliadka interiérov a exteriérov škôl, analýza dokumentácie kontrolovaných MŠ.

V **351** triedach bolo predprimárne vzdelávaných **7 151** detí, z toho bolo **21** (0,29 %) so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). S informovaným súhlasom zákonných zástupcov bolo v bežných triedach začlenených **19** detí so zdravotným znevýhodnením. Odložené plnenie povinnej školskej dochádzky malo **241** detí vrátane 3 rómskeho etnika zo sociálne znevýhodneného prostredia v *Nitrianskom kraji*³. Dodatočne odložené plnenie povinnej školskej dochádzky malo **5** detí. Údaje o počte tried a detí v kontrolovaných školách sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1⁴

Deti a triedy v materskej škole	Počet tried	Celkový počet detí	Deti s OPŠD	Deti s DOPŠD	Deti so ŠVVP				
					Celkový počet detí so ŠVVP				21
					z toho				
					ZZ	SZP			N
Počet detí zo SZP	z toho								
						OPŠD	DOPŠD		
Deti mladšie ako 3 roky	11	236	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
Deti 3 – 4 ročné	86	1 601	-----	-----	4	-----	-----	-----	
Deti 4 – 5 ročné	59	1 284	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
Deti 5 – 6 ročné	86	1 953	177	2	6	-----	-----	-----	
Deti 3 – 6 ročné	109	2 077	64	3	9	3	3	-----	
Počty spolu	351	7 151	241	5	19	3	3	-----	

Riadenie školy

Školský vzdelávací program (ŠkVP) umožňoval uskutočňovanie priamej výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) v súlade s princípmi a cieľmi V a V školského zákona (92,8 %). Riaditelia škôl ho vydali po prerokovaní (90,4 %) v pedagogickej rade (PR) a rade školy (RŠ), oboznámili s obsahom zákonných zástupcov (97,6 %) a zverejnili ho na verejne prístupnom mieste (99,2 %). Na úroveň vecnej podstaty a zároveň aj niektorých formálnych

¹ MŠ, Tisinec 121: školská inšpekcia bola vykonaná na podnet súkromnej osoby

² percentuálne vyjadrenie úrovni: 100 % – 90 % *veľmi dobrá*, 89 % – 76 % *dobrá*, 75 % – 45 % *priemerná*, 44 % – 30 % *málo vyhovujúca*, 29 % – 0 % *nevyhovujúca* úroveň

³ ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra

⁴ vysvetlenie skratiek v tabuľke č. 1: deti s odloženým plnením povinnej školskej dochádzky – OPŠD, deti s dodatočne odloženým plnením povinnej školskej dochádzky – DOPŠD, deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – ŠVVP, deti so zdravotným znevýhodnením – ZZ, deti zo sociálne znevýhodneného prostredia – SZP, deti s nadaním – N

štandardov školského kurikula, tak isto ako v predchádzajúcich rokoch, mali dopad najmä neaktuálne informácie, nepremyslene kopírované časti štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP), iných ŠkVP, právnych predpisov, odbornej literatúry. Taktiež nesúlad s koncepcným zámerom rozvoja školy, realizovanými projektmi a s informáciami na webových sídlach škôl.

Väčšina ŠkVP bola zákonne **štruktúrovaná**⁵ (87,2 %). **Vlastné ciele výchovy a vzdelávania**⁶ vychádzali z profilácie škôl (93,6 %) a zodpovedali ich reálnym podmienkam (92 %). Mali pozitívny vplyv na obsah vzdelávania, čo sa prejavilo v primerane rozvinutých a deťmi prezentovaných kompetenciách. Zväčša boli adresné, kontrolovateľné, dosiahnuteľné a orientované na environmentálnu výchovu, zdravý životný štýl, ľudové tradície. V školách, ktoré vzdelávali deti z miešaného jazykového a menej podnetného prostredia boli vlastné ciele V a V orientované na podporovanie ich komunikatívnych spôsobilostí v materinskom i štátnom jazyku, na rozvoj ich osobnostných a sociálnych kompetencií a na ich prípravu na vstup do základnej školy. **Učebné osnovy** (UO), ktoré školy predložili boli rozpracované v minimálnom rozsahu vzdelávacích štandardov ŠVP (88 %). V cirkevných školách⁷ boli doplnené, napr. o projekty náboženskej výchovy, upevňovali tak kresťanskú lásku a solidaritu s pozitívnym vplyvom na rozširovanie a utváranie mravných, kultúrnych a spoločenských hodnôt detí. Prevažne boli UO rozdelené do desiatich obsahových celkov s charakteristikami, čo so vzťahovou nadväznosťou jednotlivých tém, podtém, výkonových štandardov, deklarovaných učebných stratégií a zdrojov vytváralo predpoklad pre vyvážené podporovanie rozvoja všetkých stránok osobnosti detí. Nie všetky školy, ktoré prezentovali (20,8 %) **edukačné príležitosti pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** (ŠVVP), ich aj reálne vzdelávali, napr. prostredníctvom **individuálneho vzdelávacieho programu** (12 %).

Úroveň dosiahnutú v jednotlivých sledovaných indikátoroch ŠkVP znázorňuje graf č. 1 a percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v uvedenej oblasti graf č. 2. Porovnateľná so zisteniami z predchádzajúceho školského roku je **veľmi dobrá úroveň spracovania ŠkVP** (91,12 %).

Pozitívne zistenia

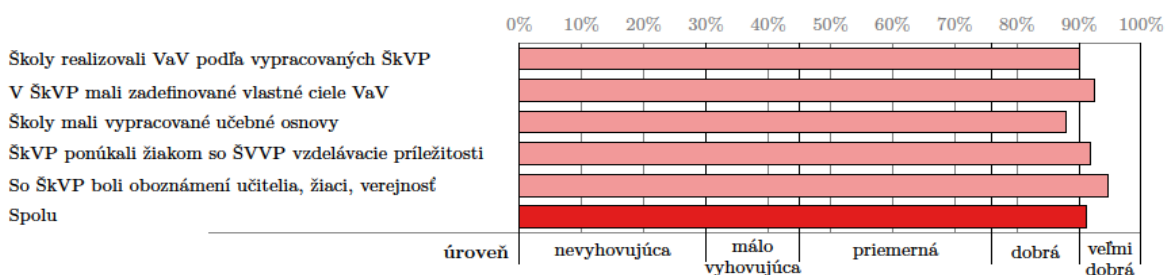
- deklarovanie vlastných cieľov V a V
- oboznámenie s obsahom a zverejnenie ŠkVP

⁵ časti a formálne nedostatky, ktoré priamo neovplyvňovali výučbu učiteľov mali možnosť školy počas výkonu školskej inšpekcie do ŠkVP doplniť a upraviť

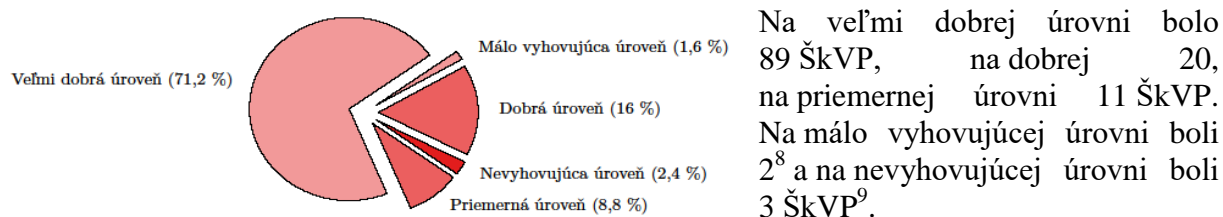
⁶ *příklad vhodnej/dobréj praxe*: Materská škola, Lieskovany 50 (vlastné ciele V a V zamerané na starostlivosť a ochranu zvierat); MŠ, Veľké Chyndice 160 (zapojenie sa zákonných zástupcov do projektu Proxíkova euroakadémie so zameraním na rozvoj počiatočnej finančnej gramotnosti); MŠ, Dobšinského 746, Prievidza (zriadenie technickej triedy); ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva (aktívne členstvo školy v Združení škôl s regionálnou výchovou Slovenska)
nevyhovujúca úroveň: SMŠ, Alešovo nábregie 6, Košice; MŠ, Gemerská Panica 258; MŠ, Hlavná 73, Čel'ovce

⁷ CMŠ Madony Žitného ostrova, Jánošíkovská 15, Dunajská Lužná; ZŠ s MŠ sv. Gorazda, Dlhá 78, Nitra; Cirkevná spojená škola, Okružná 2062, Dolný Kubín

Graf č. 1 Školský vzdelávací program

Graf č. 2 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti ŠkVP

Pedagogické riadenie

Riaditelia **rozhodovali** v súlade s právnymi predpismi (91,2 %). Pri prijímaní dieťaťa do MŠ **dodržiavali princíp rovnoprávnosti prístupu k V a V, princíp zákazu všetkých foriem diskriminácie**, právnymi predpismi stanovené podmienky¹⁰ a ostatné podmienky prijímania prerokované v PR¹¹, okrem 1 školy *Bratislavského a Trnavského kraja*¹², ktorých podmienky prijímania neboli jednoznačné a neboli v súlade s uvedenými princípmi. Pozitívom bolo rozšírenie kapacity školy v *Banskobystrickom kraji*¹³ vzhľadom na zvýšený záujem zákonných zástupcov o predprimárne vzdelávanie ich detí. Riaditelia **zriadili poradné orgány**¹⁴ (92,8 %) a **spolupracovali** s nimi na dosiahnutí stanovených cieľov školy (80,8 %) a na internom vzdelávaní pedagogických zamestnancov¹⁵ (68,8 %). Vedúci pedagogickí

⁸ ZŠ s MŠ, Jastrabá 1; SMŠ Jelšová 12

⁹ SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; MŠ – Óvoda, Šalov 58; MŠ, Tisinec 121

¹⁰ *nedodržanie počtu detí v triedach*: MŠ, Pivonková 9, Bratislava; MŠ, Nám. 4. apríla 16, Marianka; MŠ, Nám. SNP 17, Detva

¹¹ MŠ, Pivonková 9, Bratislava – neprerokované ostatné podmienky prijímania v PR

neurčenie ostatných podmienok prijímania detí: MŠ s VJM – Óvoda, Pašková 61 – Páskaháza; MŠ, Kunova Teplica 132; MŠ, Hlavná 73, Čelovce; ZŠ s MŠ, Krčava 184; SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; SMŠ ELBA, Kpt. Nálepku 2, Sobrance; ZŠ s MŠ, Župčany 171; MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Tisinec 121; ZŠ s MŠ, Tulčák 116;

¹² MŠ, Kolísková 14, Bratislava (nejednoznačne stanovené podmienky prijímania vzhľadom na tri vzájomne si odporujúce kritériá); ZŠ s MŠ, Pastuchov 201 (kritérium prijatia: trvalé bydlisko, zamestnanosť zákonných zástupcov)

¹³ ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447/3, Dobrá Niva

¹⁴ *neefektívnosť, nefunkčnosť poradných orgánov*: MŠ, Nám. 4. apríla 16, Marianka; ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418; ZŠ s MŠ, Jastrabá 188; ZŠ s MŠ, Krivec 1355, Hriňová; MŠ, Závadská 1, Tomášovce; SMŠ, Horná Strieborná 6, Banská Bystrica; MŠ, Gemerská Panica 258; MŠ, Hlavná 73, Čelovce; SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; SMŠ, Jelšová 12, Košice; MŠ, Gagarinova 2143, Topoľčany; MŠ, Dolné Obdokovce 184; MŠ, Tisinec 121; MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Opatovská cesta 39, Trenčín; ZŠ s MŠ, Školská 186, Chynorany; MŠ, M. Mišika 398, Prievidza; ZŠ s MŠ, Školská ulica 243, Košeca; Cirkevná spojená škola, Okružná 2062, Dolný Kubín; ZŠ s MŠ, Lomná 36; MŠ, Brezany 122; ZŠ s MŠ, Do Stošky 8, Žilina; MŠ, Palúčanská 22, Liptovský Mikuláš

¹⁵ *príklad vhodnej/dobrej praxe*: MŠ, Bancíkovej 2, Bratislava; MŠ, Myjavská 22, Bratislava; MŠ, Pivonková 9, Bratislava; ZŠ s MŠ, Alapiskola és Óvoda, Školská 7, Veľký Kýr – Nagyker

zamestnanci stanovili aktuálne **vnútorné predpisy**, pokyny a usmernenia, ktoré určovali metódy, formy, prostriedky, postupy vo V a V, v zabezpečovaní organizácie a riadenia škôl (73,6 %) a *prerokovali* ich v PR (86,4 %). Podporovali udržiavanie a rozvíjanie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov čo deklarovali aj **ročným plánom kontinuálneho vzdelávania**, ktorým akceptovali vlastné ciele a poslanie V a V, profiláciu a potreby školy (86,4 %). Zväčša vypracovali *plán práce*, ktorý považovali za potrebný. V niektorých lokalitách najmä jednotriedne MŠ v rámci vzájomnej spolupráce organizovali spoločné rokovania metodického združenia s výmenou poznatkov, čo malo pozitívny vplyv na realizáciu VVČ, spracovanie dokumentácie a na orientovanie sa v právnych predpisoch. Školy, okrem 33¹⁶, predložili k nahliadnutiu právnymi predpismi stanovenú **dokumentáciu** (74,4 %). Kontrolované školy s VJM, s VJS/VJM viedli pedagogickú dokumentáciu dvojjazyčne s výnimkou 1 v *Banskobystrickom* a *Nitrianskom kraji*¹⁷. V *Košickom kraji* patrila dokumentácia k slabým stránkam pedagogického riadenia. Učitelia sa zväčša na VVČ **pripravovali** *týždenným písomným rozpracovaním UO* s rešpektovaním rovnocennosti organizačných foriem. Menej akceptovali pedagogické zásady najmä vo vzťahu k heterogénnemu zloženiu tried. Rozvíjaniu komunikatívnych kompetencií detí v štátnom jazyku nevenovali prípravou dostatočnú pozornosť v škole *Banskobystrického kraja*¹⁸. V prevažnej miere viedli učitelia **triedne knihy**¹⁹ a **osobné spisy detí** trvalým spôsobom, na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva²⁰. Rôznymi spôsobmi *pedagogického diagnostikovania* monitorovali napredovanie detí²¹. Niektorí učitelia zistenia vyplývajúce z hodnotenia detí neanalyzovali a nevyužívali vo VVČ. Aj tým, že používali rôzne záznamové hárky bez poznania významu škál bolo hodnotenie detí formálne. Odrzkadlilo sa to v neprispôsobovaní činností rozvojovej a výkonovej úrovni detí najmä v heterogénnych triedach. Komplexnejšie údaje k objektívnejšiemu poznávaniu, posudzovaniu a hodnoteniu dieťaťa získavali učitelia v škole *Nitrianskeho kraja*²² zadávaním dotazníka zákonným zástupcom, ktorým monitorovali zdravotný stav a emocionalitu dieťaťa, vzťahy v rodine, štýl rodinnej výchovy. Vedenie záznamov o zmenách v správaní, zachytenie špecifických, nezvyklých prejavov konania, prípadne komplikovaný priebeh adaptácie tvorili dôležitý podkladový materiál pre spoluprácu s rodinou. Aj v tomto školskom roku bolo zistené ojedinelé systematické plnenie cieľov z umelecko-expresívnych podoblastí (hudobnej a literárnej). Ich rozvíjanie sčasti podporovalo organizovanie rôznych aktivít spoločensko-kultúrneho charakteru vrátane speváckych, recitačných prehliadok a čítanie rozprávok pred odpočinkom. **Pedagogické riadenie** bolo na **dobrej úrovni**²³ (80,85 %).

¹⁶ nepredložili, napr. vnútorný predpis na vybavovanie sťažností, týždenný rozsah hodín priamej výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogického zamestnanca, koncepciu rozvoja školy, rokovací poriadok PR, ročný plán kontinuálneho vzdelávania, organizačný poriadok, osobné spisy detí, evidenciu vydaných osvedčení o absolvovaní predprimárneho vzdelávania

formálne nedostatky v dokumentácii, prípadne chýbajúce dokumenty, ktoré priamo neovplyvňovali výučbu učiteľov mali možnosť školy počas výkonu školskej inšpekcie upraviť alebo dopracovať

¹⁷ ZŠ s MŠ s VJM, Nová Bašta 5 – Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Újbást (dvojjazyčne nevedený školský poriadok), MŠ – Óvoda, Šalov 58 (záznamy v triednych knihách boli vedené len v štátnom jazyku)

¹⁸ ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418

¹⁹ MŠ, Nám. 4. apríla 16, Marianka (učitelia záznamy formulovali s ohľadom na vlastnú činnosť, nie detí, popoludňajšiu činnosť nezapisovali)

²⁰ *nevedenie pedagogickej dokumentácie na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva*: SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; MŠ, Bara 38 (záznamy o realizácii cieľov V a V boli zaznamenávané dvojjazyčne v zošite nie v triednej knihe)

²¹ SMŠ, Suché miesto 2/A, Chorvátsky Grob; MŠ, Tisinec 121: učitelia nehodnotili deti

²² ZŠ s MŠ, Alapiskola és Óvoda, Školská 7, Veľký Kýr – Nagykér

²³ *málo vyhovujúca úroveň*: MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Blatná na Ostrove 204 – Sárosfa
nevyhovujúca úroveň: ZŠ s MŠ s VJM Józsefa Bódisa – Bódis József Alapiskola, Čenkovce 95 – Csenke

Príspevok určený na výchovu a vzdelávanie detí, ktoré mali jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky, bol podľa vyjadrenia väčšiny riaditeľov využitý v súlade s príslušným zákonom, najmä na nákup učebných pomôcok a spotrebného materiálu. V 2 školách *Prešovského* a v 1 *Košického* kraja²⁴ bol príspevok využitý na odmeny učiteľom, v 1 z nich aj na zaplatenie dopravy školského výletu. V 2 školách *Trnavského* a *Prešovského* kraja²⁵ riaditelia o výške finančného príspevku neboli informovaní, ani s ním nedisponovali, prípadne im príspevok zriaďovateľ poskytoval nepravidelne. V škole *Trenčianskeho* a *Prešovského* kraja²⁶ nemali prehľad, či dostávajú príspevok v plnej výške.

Vnútroškolný systém kontroly a hodnotenia²⁷ dosiahol **priemernú úroveň** (64,93 %). Vedúci pedagogickí zamestnanci stanovili oblasti, ciele, kritériá, stratégie a termíny vnútroškolskej kontroly detí a zamestnancov školy (75,2 %). Oboznámili s nimi pedagogických a odborných zamestnancov (89,6 %) a hodnotili VVČ (77,6 %). Analyzovali zistenia (58,4 %), prijímali opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov (62,4 %) a využívali ich na skvalitnenie predprimárneho vzdelávania (46,4 %). Kontrola odstránenia zistených nedostatkov (40,8 %) bola slabou stránkou kontrolnej činnosti. V niektorých školách to potvrdzovali zväčša všeobecne a formálne koncipované hospitačné záznamy²⁸, v ktorých chýbala spätná väzba analýzy výučby učiteľov a učenia sa detí. Malo to negatívny dopad na zdokonaľovanie profesijných zručností učiteľov zvlášť s kratšou praxou a na celkový posun úrovne V a V. Možnými príčinami boli, napr. nezáujem vedúcich pedagogických zamestnancov, ich zaťaženie inými činnosťami, nedostatočné riadiace či odborné kompetencie²⁹, obavy z nepopularnosti v prípade poukázania na nedostatky. Kontrolná činnosť bola v *Banskobystrickom* a *Trnavskom* kraji najslabším článkom riadenia. V *Košickom* kraji bolo slabou stránkou využívanie stanovených kontrolných a evalvačných zásad vo vzťahu k učiteľom. Absencia plánu, nepravidelnosť, nesystémovosť, nefunkčnosť internej kontroly a hodnotenia, ich málo vyhovujúci a nevyhovujúci stav³⁰ mali dopad na nižšiu úroveň vyučovania učiteľov. V *Trenčianskom* kraji ojedinele absentovalo každoročné hodnotenie pedagogických zamestnancov, prípadne bolo zrealizované ústne bez záznamu.

²⁴ MŠ, Lúčka 77; MŠ, Švermova 1, Sabinov; MŠ, Rudná 19

²⁵ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Blatná na Ostrove 204 – Sárosfa; MŠ, Dolné Saliby 666; MŠ, Tisinec 121; MŠ, Nemcovce 39

²⁶ MŠ, M. Gorkého 223, Prievidza; MŠ, Želmanovce 27

²⁷ príklad vhodnej/dobrej praxe: MŠ, Skalka 17, Lietavská Lúčka; MŠ, Brezany 122; ZŠ s MŠ, Kotešová 378

²⁸ nejasné závery bez reflektovania cieľa hospitácie, absencia splniteľných a merateľných opatrení: MŠ, Nemčiňany 129; MŠ, Malé Vozokany 25; MŠ, Dolné Obdokovce 184

²⁹ MŠ, Kunova Teplica 132; SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; SMŠ, Jelšová 12, Košice: riaditelia nespĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v MŠ

³⁰ málo vyhovujúca úroveň: MŠ, Pivonkova 9, Bratislava; MŠ, Ul. MDŽ 26, Šurany; MŠ s VJM – Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Hlavná 47, Virt; MŠ, Tekovská 28, Levice; MŠ, Záhradná 2, Pukanec; ZŠ s MŠ, Jatov 189; MŠ Opatovská cesta 39, Trenčín; ZŠ s MŠ, Školská 186, Chynorany; MŠ, M. Mišíka 398, Prievidza; MŠ, Ul. SNP 27, Handlová; ZŠ s MŠ, Nám. Slov. uč. tovaríšstva 15, Trnava; MŠ, Dolné Saliby 666; MŠ, Staničná 2, Piešťany

nevyhovujúca úroveň: MŠ, Kolísková 14, Bratislava; MŠ, Nám. 4. apríla 62, Marianka; ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418; ZŠ s M, Jastrabá 188; ZŠ s M s VJM, Nová Bašta 5 – Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Újbást; MŠ, Hlavná 73, Čeľovce; SMŠ, Jelšová 12, Košice; SMŠ, Alešovo nábrežie 6, Košice; MŠ, Gemerská Panica 258; ZŠ s MŠ, Gogolova 2143, Topoľčany; MŠ – Óvoda, Šalov 58; MŠ, Tarnov 6; MŠ, Pušovce 2; MŠ, Tisinec 121; MŠ, Chmeľov 217; ZŠ s MŠ s VJM Józsefa Bódisa – Bódis József Alapiskola, Čenkovce 95 – Csenke; ZŠ s MŠ, Pastuchov 210, MŠ, Vítáz 183

Klíma a kultúra školy vykazovali *veľmi dobrú úroveň*³¹ (97,88 %). Podmienili to aktívne zapojenie sa MŠ do rôznych edukačných projektov (63,2 %), zúčastňovanie sa rôznorodých aktivít a účinný informačný systém (96 %), spolupráca s rôznymi školami a inštitúciami (91,2 %), príležitostné prezentovanie sa v miestnych i regionálnych médiách. Tiež vzájomné kooperovanie zamestnancov školy (99,2 %) a partnerstvo so zákonnými zástupcami (96,8 %) v oblasti vhodných výchovných a učebných postupov ich detí, napr. individuálnou konzultáciou (94,4 %), sprostredkovaním spolupráce s poradenským zariadením (95,2 %). Realizácia interných projektov mala pozitívny dopad na poznatkový potenciál, rozvoj zručností a emocionálnej inteligencie detí.

Kontrolované školy nielen napomáhali rozvoju kľúčových kompetencií detí, ale svojimi aktivitami a konaním získavali a upevňovali dôveru zákonných zástupcov a verejnosti v inštitucionálne predprimárne vzdelávanie. Propagovali a poskytovali na *dobrej úrovni*³² rôzne **služby** (88,56 %). Krúžkovú činnosť³³ organizovalo 60 MŠ (48 %). Realizovaná bola na základe informovaného súhlasu zákonných zástupcov (95 %) popoludní podľa vypracovaného plánu (93,33 %). Kmeňoví učitelia zabezpečovali krúžky v 21,66 % MŠ. Na napĺňanie požiadaviek zákonných zástupcov a rozvíjanie špecifických schopností detí formou krúžku, využívali školy podľa potreby osoby z externého prostredia (76 %). V Bratislavskom kraji³⁴ 4 MŠ a v Prešovskom kraji³⁵ 1 škola realizáciou krúžkov v nevhodnom čase skracovali pobyt detí vonku a obmedzovali ich právo na popoludňajší odpočinok.

Úroveň dosiahnutú v jednotlivých sledovaných indikátoroch riadenia školy znázorňuje graf č. 3 a percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v uvedenej oblasti graf č. 4. Porovnateľné boli zistenia z predchádzajúceho školského roku týkajúce sa *dobrej úrovne riadenia školy* (88,56 %).

Pozitívne zistenia

- proces rozhodovania riaditeľov
- podporovanie rozvíjania profesijných kompetencií učiteľov

Negatívne zistenia

- formálnosť v kontrolnej činnosti vrátane slabej pozornosti venovanej monitorovaniu odstránenia zistených

³¹ *málo vyhovujúca úroveň*: MŠ – Óvoda, Šalov 58 (pretrvávajúce problémy vzhľadom na to, že zákonní zástupcovia nevyužívali ponúkanú odbornú pomoc v náprave reči a nevhodného správania sa detí, ktoré nerešpektovali pokyny a usmernenia učiteľa)

³² *priklad vhodnej/dobrej praxe*: MŠ, Lieskovany 50; MŠ, Rudná 19 (interesantné podujatia obohacovali osobnostný rozvoj detí v pohybovej, environmentálnej a ľudovomelečkej oblasti); MŠ, Záhradná 2, Pukanec (záhradný architekt/zákonný zástupca v spolupráci s učiteľmi zrealizoval projekt vytvorením permakultúry, ktorým priblížil deťom fungovanie prírodných procesov a možnosti ochrany a zveľadovania prírodného prostredia); MŠ, Švermova 1, Sabinov; MŠ Nemcovce 39 (nadviazanie partnerstva s inými školami na Slovensku a v Čechách v rámci medzinárodného programu eTwinning); MŠ, Bancíkovej 2, Bratislava (riaditeľ a zároveň predseda profesijnej organizácie činnosť podporoval a prezentoval dôležitosť a význam inštitucionálneho predprimárneho vzdelávania detí na národnej i medzinárodnej úrovni); MŠ, A. Vosátka 2, Blatné (zrealizovanie výmenných odborných stáží s učiteľmi z Čiech); MŠ, Staničná 2, Piešťany; ZŠ s MŠ, J. Nižnanského 1, Brestovany (využívanie odbornej pomoci školského psychológa)

málo vyhovujúca úroveň: MŠ, Rudinka 118; ZŠ s MŠ, Lomná 36; MŠ – Óvoda, Šalov 58; MŠ, Hronské Kľačany 319

³³ MŠ, Nám. SNP 17, Detva (krúžková činnosť nebola realizovaná v súlade so ŠkVP); ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva (externý lektor nespĺňal kvalifikačné predpoklady na výučbu anglického jazyka)

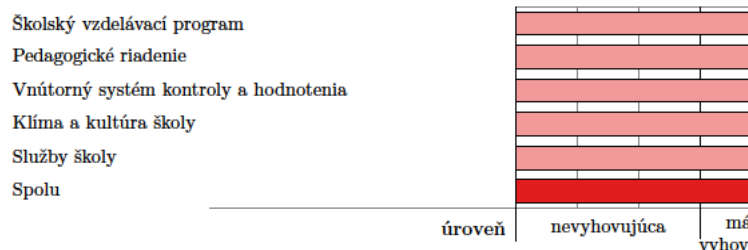
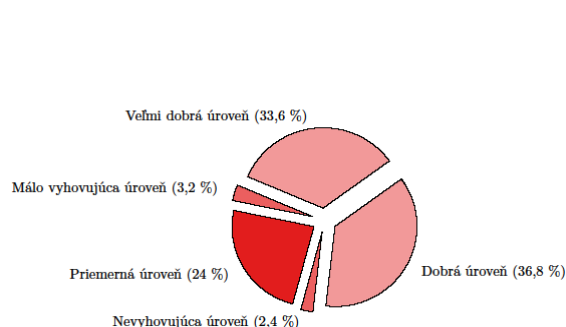
krúžková činnosť realizovaná dopoludnia: MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Ličartovce 239; SMŠ, Jelšová 12, Košice

³⁴ MŠ, Kolísková 14, Bratislava; MŠ, Myjavská 22, Bratislava; MŠ, Pivonkova 9, Bratislava; MŠ, Nám. 4. apríla 62, Marianka

³⁵ MŠ, Chmeľov 217

- kontakty a spolupráca s rôznymi subjektmi
- informačný systém
- rôznorodé aktivity súvisiace s VVČ a so zameraním škôl
- individuálne konzultácie učiteľov so zákonnými zástupcami

Graf č. 3 Riadenie materských škôl

Graf č. 4 Percentuálny pomer výsledkov

hodnotenia úrovni škôl v oblasti riadenia školy

V oblasti riadenia bolo na veľmi dobrej úrovni 42 škôl, na dobrej 46, na priemernej úrovni 30 škôl, na málo vyhovujúcej 4 školy³⁶ a na nevyhovujúcej úrovni boli 3 školy³⁷.

Podmienky výchovy a vzdelávania

Personálne podmienky vykazovali v kontrolovaných školách **dobrú úroveň**³⁸ (89,2 %). Predprimárne vzdelávanie zabezpečovali **učitelia**, ktorí spĺňali kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky na výkon pedagogickej činnosti v MŠ (88,8 %). V 11 školách nebola kvalifikovanosť učiteľov dostatočne zabezpečená. **Vedúci pedagogickí zamestnanci**, okrem 16 škôl³⁹, spĺňali podmienky právnych predpisov na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca (87,2 %). V *Košickom kraji*⁴⁰ 2 riaditelia nevykonávali priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť. Všetci **odborní zamestnanci** pôsobiaci v 9 školách spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti.

³⁶ SMŠ, Jelšová 12, Košice; ZŠ s MŠ s VJM, Čenkovce 124; MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Šalov 58

³⁷ ZŠ s MŠ, Jastrabá 1; SMŠ, Alešovo nábřežie 6, Košice; MŠ, Tisinec 121

³⁸ *nevyhovujúca úroveň*: CMŠ Madony Žitného ostrova, Jánošíkovská 5, Dunajská Lužná; MŠ, Lúčka 77; MŠ, Tisinec 121

V *Banskobystrickom kraji* školskí inšpektori zistili, že zriaďovatelia uprednostňovali najmä z finančného dôvodu nekvalifikovaných učiteľov. Uvedená skutočnosť je a bola trendom ostatných rokov.

³⁹ *neabsolvovanie funkčného vzdelávania, nedostatočná dĺžka pedagogickej praxe alebo nespĺňanie kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti v MŠ*: MŠ, Kolísková 14, Bratislava; ZŠ s MŠ, Sokolská 81, Závod; CMŠ Madony Žitného ostrova, Jánošíkovská 5, Dunajská Lužná; SMŠ Suché miesto 2/A, Chorvátsky Grob; MŠ, A. Vosátka 2, Blatné; ZŠ s M s VJM, Nová Bašta 5 – Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Újbást; MŠ s VJM – Óvoda, Pašková 61 – Páskaháza; MŠ, Hlavná 73, Čelovec; SMŠ ELBA, Kpt. Nálepku 2, Sobrance; ZŠ s MŠ, Gogoľova 2143, Topoľčany; MŠ, Tarnov 6; MŠ, Nemcovce 39; MŠ, Lúčka 77; MŠ, Tisinec 121, MŠ, Rudinka 118

⁴⁰ SMŠ ELBA, Kpt. Nálepku 2, Sobrance; SMŠ, Alešovo nábřežie 6, Košice

Priestorové podmienky boli na *dobrej úrovni*⁴¹ (78,97 %). Interiéry a exteriéry škôl svojou funkčnosťou, estetikou a priebežným udržiavaním umožňovali realizovanie ŠkVP (86,4 %) s dôrazom na pokojný, zmysluplný pobyt detí (89,6 %) a s V a V súvisiace činnosti (99,2 %). Učitelia najmä sezónne prispievali k výzdobe MŠ svojou tvorivosťou a priebežným zverejňovaním výsledkov tvorby detí. Školské areály a ich vybavenie zväčša zodpovedali hrovým potrebám detí. V 20 (16 %) školách boli vhodne upravené vstupné a vnútorné priestory s ohľadom na deti so zdravotným znevýhodnením. Optimálne podmienky predprimárneho vzdelávania detí v niektorých MŠ v *Banskobystrickom* (4), *Košickom* (2), *Nitrianskom* (13), *Prešovskom* (5) a *Trenčianskom* (7) kraji narúšal technický stav budov a zariadenia, prípadne malé priestory, čím bola obmedzená organizácia V a V, odpočinku detí a podujatí s účasťou zákonných zástupcov.

Materiálno-technické podmienky boli na *dobrej úrovni*⁴² (86,76 %). Zodpovedali požiadavkám predprimárneho vzdelávania a vlastnému zameraniu škôl, ktoré ich priebežne vzhľadom na finančné možnosti aktualizovali. Školy disponovali primeraným spektrom detskej a odbornej literatúry, tlačovín, materiálov schválených ministerstvom školstva (80,8 %), didaktických (92 %) i kompenzačných (8 %) pomôcok. Vybavené boli digitálnymi technológiami, mnohé aj nadštandardne, čo vytváralo predpoklad nadobúdania počítačovej digitálnej gramotnosti detí. Zmyslovému vnímaniu a predčitateľskej gramotnosti detí napomáhali žánrovo rôznorodé printové diela. Nie vždy k nim mali deti voľný prístup, čo vyplývalo aj z architektonického riešenia budov, veľkosti a vybavenia tried MŠ.

V porovnaní s predchádzajúcim školským rokom dosiahli **podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia veľmi dobrú úroveň**⁴³ (92,05 %). Riaditelia, okrem 12, vydali školský poriadok po prerokovaní v PR a RŠ (87,2 %). Preukázateľne oboznámili s jeho obsahom zamestnancov školy a zákonných zástupcov (99,2 %). Školské poriadky obsahovali zákonom stanovené informácie⁴⁴ (87,2 %) vrátane nakladania s majetkom, ktorý škola spravuje (83,2 %). V 90 (72 %) školách organizovali s informovaným súhlasom zákonných zástupcov rôzne doplnkové aktivity súvisiace so ŠkVP⁴⁵ a v 107 (99,2 %) realizovali úlohy vyplývajúce z národných preventívno-výchovných programov. Denné poriadky s pevne stanoveným časom životosprávy (99,2 %) vytvárali podmienky pre vyvážené striedanie sa spontánnych a cielených činností detí (87,2 %). Kontrolované školy dodržiavali na svoje

⁴¹ *příklad vhodnej/dobrej praxe*: ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva (s podporou EU bola zrealizovaná rekonštrukcia a prístavba budovy školy, čím boli vytvorené nadštandardné podmienky s modernou jedálňou a s priestorom umožňujúcim poznávanie a prezentovanie regionálnych prvkov a plnenie cieľov vlastného zamerania; výnimočné/nadštandardné vybavenie telovýchovným náradím); MŠ, Lieskovany 50 (vzhľadom na profiláciu školy bol účelovo a výnimočne vybudovaný školský dvor prostredníctvom projektu Záhrada maškrtných trpaslíkov, ktorý bol ocenený cenou Embraco za Ekológiu)

⁴² *příklad vhodnej/dobrej praxe*: MŠ, Švermova 1, Sabinov; MŠ, Ličartovce 239; ZŠ s MŠ S. Timona, Trenčianska Turá 30; MŠ, Ul. SNP 27, Handlová; *málo vyhovujúca úroveň*: MŠ, Hlavná 73, Čelovce; *nevyhovujúca úroveň*: SMŠ, Alešovo nábřežie 6, Košice; MŠ – Óvoda, Šalov 58; MŠ s VJM – Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda, Hlavná 47, Virt; MŠ, Tisinec 121; SMŠ, Severná 13, Prešov; MŠ, Želmanovce 27

⁴³ *málo vyhovujúca úroveň*: MŠ, Nemcovce 39

⁴⁴ *absencia niektorej časti, formálne nedostatky najmä v úprave podrobností o prevádzke a vnútornom režime škôl*: MŠ, Kolísková 14, Bratislava; MŠ, Pivonkova 9, Bratislava; ZŠ s MŠ, Sokolská 81, Závod; ZŠ s MŠ, Jastrabá 188; MŠ, Závadská 1, Tomášovce; MŠ, Podrečany 93, ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418; ZŠ s MŠ, Krivec 1355, Hriňová; ZŠ s MŠ Juraja Slávika Neresnického, Školská 447, Dobrá Niva; SMŠ, Jelšová 12, Košice; MŠ, Poľná 1, Košice; MŠ, Gemerská Panica 258; MŠ s VJM – Óvoda, Paškova 61 – Paskaháza; SMŠ ELBA, Kpt. Nálepku 2, Sobrance; ZŠ s MŠ, Krčava 184; MŠ, Bara 38; ZŠ s MŠ, Župčany 171; Cirkevná spojená škola, Okružná 2062, Dolný Kubín; ZŠ s MŠ, Kotešová 378; MŠ, Brezany 122; ZŠ s MŠ, Do Stošky 8, Žilina; MŠ, Palúčanská 22, Liptovský Mikuláš; *málo vyhovujúca úroveň*: MŠ, Kunova Teplica 132; MŠ, Hlavná 73, Čelovce; *nevyhovujúca úroveň*: SMŠ, Alešovo nábřežie 6, Košice

⁴⁵ škola v prírode, výlety, exkurzie, športové výcviky, saunovanie a pod.

podmienky nastavené pravidlá prevádzky a vnútorného režimu⁴⁶ (92,8 %), zabezpečovali deťom voľný prístup k pitiu (92 %) a viedli evidenciu školských úrazov detí a zamestnancov (98,4 %). Pravidelné nabádanie detí k pitiu vody, nesladených čajov, ovocných a ojedinele zeleninových štiav umocňovalo ich výchovu k zdravému životnému štýlu vrátane prevencie obezity.

Podmienky výchovy a vzdelávania⁴⁷ dosiahli **dobrá úroveň** (88,02 %), čo je identický stav z predchádzajúceho školského roka. Úroveň dosiahnutú v jednotlivých sledovaných indikátoroch podmienok V a V znázorňuje graf č. 5 a percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v uvedenej oblasti graf č. 6.

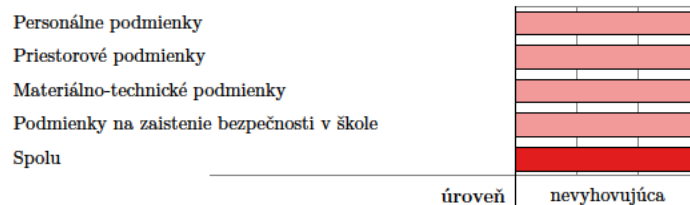
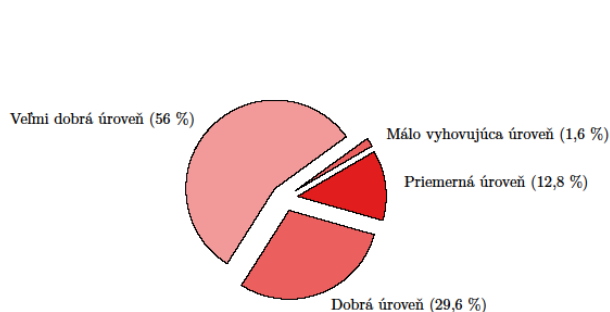
Pozitívne zistenia

- splňanie kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti v MŠ
- splňanie podmienok na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca
- účelné využívanie priestorov
- vybavenie učebnými pomôckami, didaktickou technikou a ich využívanie vo VVČ
- nastavenie pravidiel v školských poriadkoch, ktoré rešpektovali potreby detí a ich dodržiavanie
- denné poriadky umožňujúce ciele a spontánne realizovanie sa detí
- realizovanie aktivít súvisiacich so ŠkVP a preventívno-výchovnými programami

Negatívne zistenie

- ojedinelá bezbariérovosť priestorov materských škôl

Graf č. 5 Podmienky výchovy a vzdelávania v materských školách

Graf č. 6 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti podmienok V a V

V oblasti podmienok V a V bolo na veľmi dobrej úrovni 70 škôl, na dobrej 37, na priemernej 16, na málo vyhovujúcej úrovni boli 2 školy⁴⁸.

Stav a úroveň vyučovania a učenia sa

V rámci kontrolnej činnosti bolo vykonaných **378 hospitácií** v 125 školách, z toho **353 hospitácií** v 115 štátnych, **9** v 3 cirkevných a **16 hospitácií** v 7 súkromných školách.

⁴⁶ SMŠ, Jelšová 12, Košice; MŠ, Hlavná 73, Čel'ovce (nerealizovanie pobytu vonku aj napriek vhodným klimatickým podmienkam a zotrúvanie detí na ležadle aj keď nemali potrebu odpočinku, zvlášť u dieťaťa so ŠVVP dlhodobý pobyt na ležadle nezodpovedal jeho osobitým potrebám)

⁴⁷ príklad vhodnej/dobrej praxe: MŠ, Pušovce 2; MŠ, Švermova 1, Sabinov; MŠ, Víťaz 183

⁴⁸ MŠ s VJM – Óvoda, Šalov 58; SMŠ, Alešovo nábřeží 6, Košice

V školách s *VJS* bolo vykonaných **352** hospitácií, v školách s *VJM* **14** hospitácií, v školách s *VJS/VJM* **12** hospitácií. V *dopoludňajšom* čase bolo vykonaných **352** hospitácií. *Popoludňajšie* činnosti boli hospitované **53-krát**⁴⁹.

Učiteľia prevažne všeobecne a frontálne formulovali **učebné požiadavky** (73,61 %), ktoré boli v súlade so ŠkVP (94,64 %). Niekedy záujem, sebavedomie, vytrvalosť a úspech detí ovplyvnili zadania, ktoré precenili alebo podcenili ich možnosti. Učiteľia zabezpečili adekvátne **podmienky** pre realizovanie VVČ (85,52 %), vrátane overovania získaných poznatkov, plnenia a dosiahnutia zámerov **spätnou väzbou** (80,75 %). Vhodne zvolili organizačné formy, ktorými umožňovali získavanie a elementárne ovládanie poznatkov a zručností deťmi. Len v niektorých triedach *Banskobystrického* kraja učiteľia premyslene využívali hry v učení sa detí. Sledovali priebeh hier a postupnosť krokov pri plnení didaktických úloh. Deti uplatňovali svoju fantáziu, rešpektovali pokyny v manipulačných a konštrukčných hrách, dokončili produkt alebo inú úlohu. Celkovo mali deti na plnenie učebných zadaní primerané časové možnosti. Učiteľia zväčša dodržiavali všeobecné zásady/požiadavky určujúce charakter V a V. Najčastejšie využívali frontálnu činnosť, čo v spojení s dominanciou u niektorých učiteľov viedlo až k nezáujmu, nečinnosti detí. Rešpektovali individuálne tempo a **rozvojové možnosti** detí (62,24 %), ojedinele ich momentálne dispozície. Primerane využívali vhodné didaktické a kompenzačné **pomôcky** (84,06 %), niektorí aj svojpomocne zhotovené. Ich výber a účel použitia si zväčša vopred premysleli. V *Bratislavskom* kraji bolo telovýchovné náradie využívané minimálne. Učiteľia iniciovali deti v dodržiavaní základných pravidiel (91,93 %), technologických a bezpečnostných postupov v činnostiach (83,4 %). Niektorí podporovali skúmanie, experimentovanie, pokusy detí, čím pripravené aktivity zatriaktívni. **Psychomotorické kompetencie** detí rozvíjali učiteľia na **dobrej úrovni**⁵⁰ (86,97 %). Podporovali rozvoj **základných lokomočných pohybov** detí (84,77 %) plánovanou zostavou cvičení. Niektorí obmedzovali fyziologickú a zdravotnú účinnosť cvičení nie najvhodnejšou postupnosťou, dávkovaním a tempom cvičení alebo zaraďovaním dychových a relaxačných cvičení. Niektorí učiteľia na pohodlie detí a tiež svoje pri cvičení a pohybových aktivitách veľmi nedbali. Naopak v niektorých školách bolo pohodlie detí zabezpečené, napr. prezliekaním do vhodného odevu. K celostnému rozvíjaniu pohybového aparátu detí prispievali **rozmanité aktivity v rôznorodých prostrediach** (88,5 %). Učiteľia pri pobyte vonku využívali sezónne hry, športy a vychádzky. Niektorí zaraďovali pohybové a relaxačné cvičenia aj viackrát v priebehu dňa. Deti bez problémov reagovali na telovýchovnú terminológiu, slovné, zvukové i vizuálne pokyny, pohybový vzor učiteľa alebo dieťaťa. Orientovali sa v priestore, primerane manipulovali s telovýchovným náčiním a ovládali pravidlá pohybových a kruhových hier. Primerane preukázali pohybovú zdatnosť pri prekonávaní prírodných prekážok a cvičení na náradí. Negatívny dopad na orientáciu v priestore a dodržiavanie rytmu deťmi malo v *Prešovskom* kraji nahrádzanie pohybového vzoru učiteľa nevhodným spôsobom – pohybujúcimi obrazmi na interaktívnej tabuli. V *Banskobystrickom* kraji dlhodobo nebola zaznamenaná systematická príprava a z nej vyplývajúca realizácia edukačnej aktivity s telovýchovným zameraním.

Pracovné listy a výsledky tvorby v portfóliách, na nástenkách priebežne dokumentovali rozvoj **grafomotorických zručností**, výtvarné cítenie a realizovanie sa detí (80,14 %). Niektorí učiteľia obmedzovali deti v predstavivosti a tvorivosti využívaním matric alebo predkreslených tvarov. Možnými príčinami nedôslednosti učiteľov pri výbere vhodnej materiálnej ponuky, pri monitorovaní vhodného/správneho držania tela a nástroja

⁴⁹ ŠIC KE – 2, ŠIC TN a ŠIC TT – 25, ŠIC ZA – 1

⁵⁰ MŠ – Óvoda, Šalov 58 (nedostatok spontánnych aj organizovaných pohybových aktív spôsoboval motorický nepokoj detí)

na vedenie/zaznamenanie grafickej stopy v rôznych postojoch a polohách deťmi boli obchádzanie odporúčaných metodických postupov a nedostatočný prenos poznatkov z absolvovaných vzdelávaní v uvedenej oblasti do pedagogickej praxe. Nevyužívanie metodických odporúčaní vrátane neuskutočňovania prípravných cvičení ovplyvňovalo realizovanie konkrétnych pohybov jemnej i hrubej motoriky a výtvarných techník deťmi. Mnohé deti plynule zaznamenali požadovaný tvar, grafickú stopu viedli uvoľnene s primeraným tlakom v rôznom smere a najmä staršie v tlačenej podobe písma označili svoj produkt menom.

Učitelia objasňovali význam a napomáhali samostatnosti detí v **sebaobslužných činnostiach** (94,25 %). Deti adekvátne uplatňovali požiadavky, návyky stolovania a hygieny, upravovali svoj zovňajšok a udržiavali poriadok. Niekedy potrebovali pomoc dospelého alebo dieťaťa. Ojedinelá nepozornosť učiteľov venovaná tejto oblasti mala dopad na nedôsledné sebaobslužné postupy a úkony detí.

Učitelia podporovali **priemerne** (74,6 %) **kognitívne a učebné kompetencie** detí. Využívali zážitkové/skúsenostné a kooperatívne **učenie sa detí** (77,38 %). Inšpirovali deti k **spracovaniu** učebných problémov a k **dokončeniu úloh**. Niektorí u detí podporovali zodpovednosť za výber úloh a úspech či neúspech pri ich splnení. Učebný záujem detí a ich reakcie na vyjadrené očakávania umocňovali učitelia kladenými **otázkami** (77,84 %). Učitelia, ktorí deťom kládli zatvorené alebo navádzajúce otázky, neumožňovali deťom odpoveď si premyslieť a viedlo ich to k jednoslovnnej výpovedi prípadne súhlasnému alebo nesúhlasnému gestu. Menej pozornosti sa pri činnostiach venovalo hľadaniu, porovnávaniu, vyvodzovaniu súvislostí medzi javmi, konfrontovaniu skúseností a myšlienok detí, analyzovaniu podnetov prichádzajúcich zvonka a kladeniu otvorených otázok. Učitelia využívali a niektorí aj zdôvodňovali nesprávne i správne **odpovede detí** v záujme optimálneho riešenia úloh (70,88 %). **Špecifikovali činnosti**, ktoré vyžadovali riešenia viacerými spôsobmi (62,84 %). Praktickými činnosťami napomáhali deťom k získavaniu **poznatkov, spôsobilostí, hodnôt a postojov** (83,89 %). V Banskobystrickom kraji nebola venovaná adekvátne pozornosť riešeniu konfliktov a korekcii nesprávnych odpovedí detí. Učitelia k nim nezaujali stanovisko, nevšimli si ich, neanalyzovali ich, čím obmedzili riešenie učebných problémov deťmi. Silnou stránkou VVČ v oblasti matematiky, vedy a techniky, umenia v MŠ Nitrianskeho kraja boli najmä vhodné, modifikované informácie v kontinuite s témou dňa a týždňa, interaktívne a zážitkové formy učenia, pre deti primerane odborný výklad, hypotetické otázky a odhaľovanie prírodných zákonitostí. Vcelku boli deti zvedavé, spontánne o činnosti prejavovali záujem. Riešili jednoduché problémy a využívali nadobudnuté vedomosti. Výsledky ich angažovania sa niesli znaky nápaditosti, vynaliezavosti a aj originality. Vzhľadom na vytvorené konkrétne učebné prostredie adekvátne preukázali elementárnu, napr. matematickú, prírodovednú, jazykovú, digitálnu, technickú, dopravnú i cestovateľskú gramotnosť. Niektoré dokázali komentovať priebeh a výsledok vlastnej činnosti, zdôvodniť správnosť uplatneného postupu.

Učitelia vyzývali deti k interpretovaniu **vlastných myšlienok** (81,37 %). Podporovali ich **aktívnu komunikáciu** (86,38 %), zapájali ich do rozhovorov i diskusií, koordinovali ich verbálne a neverbálne prejavy. Umožňovali deťom formulovať niekoľkoslovné a rozvité vety, vytvárať jazykové príbehy, dokončiť rozprávanie, vyjadrovať sa pohybovo, graficky, výtvarne a spevom. Využívali jazykové (analyticko-syntetické) hry a hry so slovami. Niektorí aj inovatívne metódy predčitateľskej gramotnosti, napr. pojmovú mapu, diskusnú sieť. Počiatočnú čitateľskú gramotnosť detí ovplyvňovali najmä stimulujúce prostredie interiérov, využívanie metódy lona, ranného odkazu, kalendára počasia, maľovaného čítania a narábanie s rôznymi textami. Učitelia pomáhali deťom k nadobúdaniu základov, ovládaniu a používaniu spisovnej podoby **štátneho a materinského jazyka**,

rešpektovali ich jazykový potenciál. Zväčša dbali na spisovnosť jazykového prejavu detí. Porozumenie obsahu komunikácie v slovenčine bolo u detí na rôznej úrovni. Na jazykovo zmiešanom území niektorí učitelia komunikovali s deťmi bilingválne⁵¹. V *Košickom* kraji deti pochádzajúce z rodín, v ktorých sa súbežne dvojjazyčne komunikovalo (maďarsky/slovensky, rómsky/slovensky) a do MŠ dochádzali viac rokov, mali rozsiahlejšiu slovnú zásobu. Väčšinou tieto deti rozumeli pokynom v slovenskom jazyku, čo preukázali náležitými reakciami a konaním. Niektoré učiteľom odpovedali jednoslovne alebo v nesprávnych gramatických tvaroch. Medzi sebou počas hier komunikovali v materinskom jazyku. V *Banskobystrickom* a *Trnavskom* kraji bolo sledované aj memorovanie fráz, riekaniek, básní, piesní v štátnom jazyku. Deti v triedach s VJM *Nitrianskeho* kraja na otázky odpovedali správne, mali primeranú slovnú zásobu, ovládali niekoľko slovenských textov básní a piesní, vedeli adekvátne používať zdvorilostné výrazy. Deti z rómskej komunity v škole uvedeného kraja⁵² mali problém opísať činnosti, odpovedať na otázky, vyjadriť svoje názory. Využitie kompenzačných pomôcok a maňušiek podporilo ich oboznamovanie sa so štátnym jazykom. Ojedinele učitelia neboli deťom príkladným verbálnym vzorom alebo slovenčinu dostatočne neovládali. **Komunikatívne kompetencie** detí boli učiteľmi rozvíjané na *dobrej úrovni* (83,87 %). Deti vzájomne bez problému komunikovali najmä v spontánných činnostiach. Vyjadrovali svoje názory, očakávania a interpretovali skúsenosti získané mimo MŠ. Vedeli odovzdať odkaz, reprodukovať myšlienku bez toho, aby zmenili ich význam. Chápali obsah a zmysel textu, ilustrácie, symbolu, pohybu či gesta. Dodržiavali zásady kultivovaného rečového prejavu. Na jazykovo zmiešanom území len niektoré deti slovnú zásobu v štátnom jazyku vedeli použiť v porovnateľnej frekvencii so slovnou zásobou v materinskom jazyku. Občas boli pozorované chyby vo výslovnosti detí. Menej boli deti stimulované k počúvaniu s porozumením, uvažovaniu nahlas, reprodukovaniu počutého obsažne vlastnými slovami a k vysvetleniu počutého. V škole *Košického* kraja⁵³ nenásilnou formou v rámci edukačných aktivít, hier a hrových činností učitelia rozvíjali slovnú zásobu detí v *anglickom jazyku*. Využívali veku primerané anglické frázy, slovné spojenia či jednoduché vety. Deti síce aktivizovali jednoduchými pokynmi k činnostiam, avšak rozumeli im len niektoré deti. Na otázky učiteľov reagovali deti spoločne. Všetky úlohy podľa zadania zvládlo samostatne vekovo najstaršie dieťa.

Informačné kompetencie detí boli učiteľmi podporované *priemerne* (69,05 %), v *Bratislavskom* kraji boli najslabšou stránkou VVČ. Učitelia využívali *digitálne technológie* ako prostriedok na riešenie učebných praktických problémov⁵⁴ (67,69 %) a umožňovali deťom narábať s rôznymi *učebnými zdrojmi* (70,05 %). Však málo iniciovali deti k porovnávaniu získaných informácií⁵⁵ a konfrontovaniu príkladov z virtuálneho (mysleného, možného) a reálneho života. Deti riešili úlohy s pomocou učiteľa, samostatne, vo dvojici alebo v malej skupine. Primerane ovládali jednoduché zariadenia a manipulovali s nástrojmi digitálnych technológií. Využívali textové a obrazové médiá, grafický program, programovali robotické a zvukové hračky. Orientovali sa na ploche monitora, interaktívnej tabule.

Osobné a sociálne kompetencie detí rozvíjali učitelia na *dobrej úrovni* (76,05 %). Dodržiavanie spoločenských pravidiel bolo upevňované aj vytvorením pravidiel tried učiteľmi s deťmi, čo napomáhalo udržiavaniu *priaznivej klímy* (91,93 %). V *Banskobystrickom* kraji bolo zaznamenané ignorovanie rušivých momentov, čím bola

⁵¹ príklad vhodnej/dobrej praxe: ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Radzovce 418

⁵² ZŠ s MŠ, Novozámocká 129, Nitra

⁵³ SMŠ, Alešovo nábrežie 12, Košice

⁵⁴ príklad vhodnej/dobrej praxe: MŠ, Bancíkovej 2, Bratislava, MŠ, A. Vosátka 2, Blatné

⁵⁵ napr. od rodičov, súrodencov, priateľov, rovesníkov, kníh, tlačovín, obrazových médií, vlastnej individuálnej skúsenosti

narušená celková učebná atmosféra. Vzhľadom na konkrétnu situáciu učitelia umožňovali deťom vyjadriť hodnotové, názorové, emocionálne a etické *postoje* (77,87 %). Podporovali *spoluúčasť a spoluprácu* detí v rôznych zoskupeniach (81,72 %), vyskytli sa aj takí, ktorí v nich boli rovnocennými aktérmi s deťmi. Učitelia iniciovali aktivitu detí využívaním *priebežného* hodnotenia (83,8 %). Uplatňovali *záverečné hodnotenie* (65,84 %), v ktorom umožnili deťom zúročiť *hodnotiace a sebahodnotiace spôsobilosti* (54,83 %). Niektorí učitelia stroho ocenili deti a vyžadovali ich hodnotenie spôsobom páčilo/nepáčilo, čím minimalizovali objektívnosť a argumentačné zdôvodnenie hodnotiaceho procesu. Obmedzili deti v prezentovaní vlastných úvah, názorov a neinformovali ich o splnení/nesplnení učebného zadania alebo o svojom napredovaní. V *Košickom* a *Nitrianskom* kraji bolo vyzývanie detí k sebareflexii a hodnoteniu slabou stránkou VVČ. V *Nitrianskom* kraji absentovala aj kontrola a hodnotenie splnenia učebného zadania v závere činností, ktoré boli zamerané na rozvíjanie kognitívnych kompetencií detí. Učitelia nevhodne kládli deťom overujúce otázky a nemali ujasnené hodnotiace nástroje, čo im bránilo v získaní komplexnej informácie o stave, ktorý sa mal dosiahnuť. Deti boli voči sebe vzájomne ohľaduplné, radili si a pomáhali, zaujímali sa o dianie v triede. Spolupracovali, vedeli sa dohodnúť, dodržiavali pravidlá a niektoré dokázali obhájiť svoje stanovisko, postoje aj nesúhlasné názory, ktoré primerane zdôvodnili. Vplyvom empatického pôsobenia učiteľov si uvedomovali vlastnú jedinečnosť, osobitosti spoluhráčov i dôsledky svojho konania.

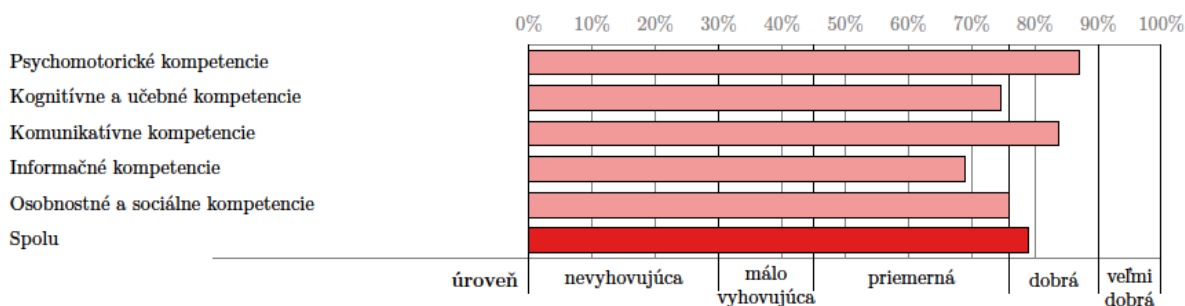
Vyučovanie a učenie sa boli na *dobrej úrovni*⁵⁶ (79,35 %). V porovnaní s predchádzajúcim školským rokom bola úroveň vyučovania v *popoludňajších* činnostiach nižšia, dosiahla *priemernú* úroveň (73,77 %). Identicky na *dobrej úrovni* boli rozvíjané *psychomotorické* (86,97 %), *komunikatívne* (83,87 %) *kompetencie* detí. *Osobnostné a sociálne kompetencie* detí učitelia rozvíjali na *dobrej úrovni* (76,05 %). *Priemerne* boli rozvíjané *kognitívne a učebné* (74,6 %), *informačné* (69,05 %) *kompetencie* detí, čo je porovnateľné s predchádzajúcim školským rokom. Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v uvedenej oblasti uvádza graf č. 7 a úroveň dosiahnutú v jednotlivých sledovaných indikátoroch znázorňuje graf č. 8.

Pozitívne zistenia

- súčinnosť detí a učiteľov pri vytváraní triednych pravidiel, ich spontánne dodržiavanie deťmi
- stimulácia aktívneho pohybu detí prostredníctvom premyslených aktivít v interiéri a exteriéri
- systematické rozvíjanie sebaobslužných návykov a schopností detí
- podporovanie aktívnej komunikácie detí
- vytváranie priaznivej atmosféry v triedach

Graf č. 7 *Rozvíjanie kľúčových kompetencií detí v materských školách*

⁵⁶ príklad *vhodnej/dobrej praxe*: Mgr. Viera Turanová, MŠ, A. Grznára 1441, Považská Bystrica

Graf č. 8 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti vyučovania a učenia sa

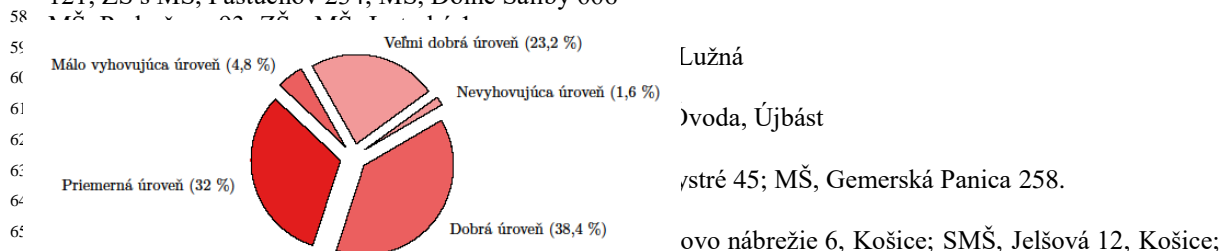
V oblasti vyučovania a učenia sa bolo 29 škôl na veľmi dobrej úrovni, 48 škôl na dobrej, 40 na priemernej úrovni, 6 škôl⁵⁷ na málo vyhovujúcej a 2 školy⁵⁸ na nevyhovujúcej úrovni.

Iné zistenia súvisiace s výkonom školskej inšpekcie

- Bratislavský kraj: v zmysle usmernenia zriaďovateľa CMŠ bola v školskom poriadku stanovená povinnosť zákonným zástupcom mesačne uhrádzať príspevok na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa, ktoré malo jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky, čo bolo v rozpore s princípom V a V a právom dieťaťa na bezplatné vzdelanie⁵⁹; v zriaďovacej listine nebol uvedený vyučovací jazyk, platnosť súhlasu regionálneho úradu verejného zdravotníctva na prevádzku tretej triedy s počtom 15 detí na obdobie dvoch rokov bola neaktuálna, skončila školským rokom 2012/2013⁶⁰
- Banskobystrický kraj: nezriadenie rady školy⁶¹
- Košický kraj: nesúlad názvu školy⁶² a neuvedenie vyučovacieho jazyka v zriaďovacej listine⁶³; nezriadenie rady školy⁶⁴; menovanie vedúceho pedagogického zamestnanca do funkcie bez výberového konania⁶⁵
- Prešovský kraj: učiteľ bez požadovanej praxe bol opätovne viackrát za sebou poverený riadením⁶⁶; miesto vedúceho pedagogického zamestnanca bolo obsadené bez výberového konania na dobu dlhšiu ako 6 mesiacov a názov školy používaný v dokumentácii nebol zhodný s názvom uvedeným v sieti škôl⁶⁷; neschválenie prevádzkového poriadku regionálnym úradom verejného zdravotníctva⁶⁸

Upozornenia zriaďovateľom (29)⁶⁹ sa dotýkali nespĺňania kvalifikačných predpokladov na výkon pedagogickej činnosti v MŠ a činnosti vedúceho pedagogického

⁵⁷ MŠ, Gemerská Panica 258; SMŠ, Alešovo nábřežie 6, Košice; MŠ s VJM – Óvoda, Šalov 58; MŠ, Tisinec 121; ZŠ s MŠ, Pastuchov 234; MŠ, Dolné Saliby 666

⁵⁸ MŠ, Nemcovce 39

⁵⁹ MŠ, Nemcovce 39

⁶⁰ MŠ, Tisinec 121

⁶¹ MŠ, Chmeľov 217; MŠ, Hubošovce 56

⁶² Obec: Marianka; MČ Bratislava – Karlova Ves; MČ Bratislava – Staré mesto; Podrečany; Medzibrod; Jastrabá; Gemerská Panica; Kunová Teplica; Paškova; Rožňavské Bystré, Bora; Malé Vozokany; Šalov;

zamestnanca; nezabezpečenia predprimárneho vzdelávania v triedach s celodennou V a V zodpovedajúcim počtom učiteľov; vymenovania riaditeľa školy bez absolvovania výberového konania; nevyhovujúcej a málo vyhovujúcej úrovni riadenia, podmienok predprimárneho vzdelávania a V a V; neuskutočňovania V a V podľa ŠkVP; predložených UO, ktoré neboli vypracované najmenej v rozsahu vzdelávacích štandardov ŠVP; procesu rozhodovania riaditeľa (prijatie vyššieho počtu detí, prijatie detí mladších ako 2 roky, nerešpektovanie rozhodnutia regionálneho úradu verejného zdravotníctva o počte detí, ktoré je možné prijať, nevydávanie rozhodnutia o prerušení dochádzky a predčasnom ukončení predprimárneho vzdelávania); chýbajúcej dokumentácie; nevykonávania priamej VVČ riaditeľom školy; správnosti názvu školy a vyučovacieho jazyka v zriaďovacej listine; nevydania pracovného poriadku a zriaďovacej listiny; nezriadenia PR a RŠ; stanovenej výšky mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v MŠ, ktoré má jeden rok pred plnením školskej dochádzky; nesplňania kvalifikačných predpokladov na jazykovú prípravu v cudzom jazyku v MŠ; neabsolvovania funkčného a funkčného inovačného vzdelávania riaditeľom školy; neprerokovania ŠkVP a školského poriadku v PR a v RŠ; nevypracovanie ŠkVP v súlade s princípmi a cieľmi V a V štátneho kurikula; nerealizovania hodnotenia detí.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove bol upozornený na neschválenie prevádzkového poriadku⁷⁰.

Opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov

Na základe zistených nedostatkov, podľa ich závažnosti, uplatnila Štátna školská inšpekcia **750 opatrení** (564 odporúčaní a 186 opatrení). Týkali sa najmä štruktúry, vzťahovej nadväznosti jednotlivých častí ŠkVP a predložených UO, ktoré neboli vypracované najmenej v rozsahu vzdelávacích štandardov ŠVP; nedodržania zákonom určeného obsahu školského poriadku; procesu rozhodovania riaditeľov; organizácie a skvalitnenia VVČ; dokumentácie školy; výkonu a účinnosti vnútroškolskej kontroly včítane hospitácií; efektívnosti činnosti poradných orgánov riaditeľa (participácie riaditeľa s poradnými orgánmi na pedagogickom riadení a vzdelávaní pedagogických zamestnancov); skvalitnenia personálnych, priestorových a materiálno-technických podmienok; zohľadňovania výchovno-vzdelávacích potrieb detí vrátane prispôsobovania činností, podporovania ich tvorivosti, komunikatívnych, hodnotiacich a sebahodnotiacich spôsobilostí, ich informačnej, digitálnej, grafomotorickej gramotnosti.

Záver

Učitelia uskutočňovali priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť podľa premyslene spracovaných **školských vzdelávacích programov s vlastnými cieľmi výchovy a vzdelávania**, ktoré rešpektovali princípy a ciele výchovy a vzdelávania školského zákona, štátny vzdelávací program, zameranie a reálne podmienky škôl (93 %). Predpokladom komplexného podporovania rozvoja kľúčových kompetencií detí bola vzťahová nadväznosť jednotlivých obsahových celkov, tém, podtém a výkonových štandardov **učebných osnov** (88 %). Stav a úroveň predprimárneho vzdelávania boli ovplyvnené aj **kvalifikovanosťou učiteľov**

Bátorové Kosiby; Lok; Tarnov; Tisinec; Lúčka; Nemcovce; Horné Vestenice, Nitrica; Rudinka; Mesto Nitra; Považská Bystrica; Žilina; Kongregácia sestier dominikánok blahoslavenej Imeldy, Bratislava; BabyPro, s. r. o., Hlavná 414, Geča; ASAP FINANCE, s. r. o., Kováčska 29, Košice; Ing. Emil Blichá – ELBA, Paláriková 26, Prešov

⁷⁰ Obec: Chmeľov; Hubošovce

(89 %) a zväčša priaznivými **priestorovými** a **materiálno-technickými podmienkami** kontrolovaných škôl (83 %). Učitelia napomáhali osobnostnému rozvoju detí aj rôznorodými **aktivitami** a realizovaním úloh, ktoré vyplývali najmä z interných **projektov** súvisiacich so školským vzdelávacím programom (68 %) a z **národných preventívno-výchovných programov** (99 %). Ak školy umožňovali realizáciu krúžkov, väčšinou prenechávali ich vedenie externým lektorom (76 %). Priebežne učitelia sledovali napredovanie detí. Niektorí zistenia z hodnotenia detí neanalyzovali a nevyužívali pri prispôbovaní činností s ohľadom na rozvojovú, výkonovú úroveň detí. Vedúci pedagogickí zamestnanci spolupracovali s **poradnými orgánmi** (81 %), podporovali udržiavanie a **rozširovanie profesijných kompetencií** učiteľov (83 %), oboznámili ich so zameraním, procesmi **vnútroškolskej kontroly** (65 %) a zadefinovali pravidlá chodu materskej školy, bezpečnosti a vzájomných vzťahov účastníkov výchovy a vzdelávania vrátane ich práv a povinností v **školskom poriadku** (92 %). Odstránenie zistených nedostatkov kontrolovalo 41 % a zistenia z vnútroškolskej kontroly využívalo na skvalitňovanie vyučovania učiteľov 46 % vedúcich pedagogických zamestnancov. Riaditelia v rozhodovaní o prijatí dieťaťa do materskej školy postupovali v súlade s právnymi predpismi, rešpektovali **princíp rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu** a **zákaz všetkých foriem diskriminácie**. Konštatovali, že najmä z hľadiska dosahovania krátkodobých cieľov bol pre nich **plán práce** potrebný. Pedagogickí zamestnanci vytvárali a cielene udržiavali otvorenú, priaznivú **klímu** a **kultúru školy** (98 %), viedli právnymi predpismi určenú dokumentáciu (74 %). Svojim konaním, využitím účinného **informačného systému** (96 %) a **spolupráce** so zákonnými zástupcami, samosprávami, s inými školami, poradenskými zariadeniami, rôznymi inštitúciami (91 %) prispievali k dobrému imidžu a postaveniu školy nielen v obci. Zverejňovali aktivity, úspechy školy a detí na webových sídlach a v regionálnych médiách. **Príspevok určený na výchovu a vzdelávanie detí, ktoré mali jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky**, bol podľa vyjadrenia riaditeľov, tak ako v predchádzajúcom období, využitý na nákup učebných pomôcok a spotrebného materiálu, ktorými učitelia podporovali rozvoj najmä kognitívnych, komunikatívnych kompetencií, grafomotorických a manipulačných zručností detí. Niektorí zriaďovatelia neposkytli školám príspevok v celej výške, prípadne o jeho využití rozhodovali sami.

Dosiahnutie očakávaných výsledkov detí predurčovala príprava učiteľov zväčša s premyslenými a vhodne využívanými **učebnými stratégiami, postupmi** a **didaktickými pomôckami** (85 %). Učitelia síce všeobecne ale deťom zrozumiteľne formulovali učebné požiadavky (74 %) a pri ich plnení rešpektovali **výchovno-vzdelávacie potreby** detí (80 %). Zväčša frontálnym spôsobom vyučovania a niektorí učitelia aj dominantným postavením ovplyvňovali pozornosť, úsilie, istotu, sebadôveru a výsledok činnosti detí. Učitelia **priebežne overovali spätnou väzbou** (81 %) a **hodnotili** ako deti rozumeli pokynom a plnili učebné zadania (84 %). Iniciovali ich k **spracovaniu a dokončeniu úloh** aj primerane položenými otázkami (78 %). Prispôbovali činnosti detí ich rozvojovému potenciálu (62 %), málo momentálnym dispozíciám a zadávali úlohy, ktoré vyžadovali riešenie viacerými spôsobmi (63 %). Nadobudnuté poznatky, základné pravidlá, technické postupy a vlastné skúsenosti využívali deti v **praktických činnostiach**, čo učitelia adekvátne podporovali (80 %). Rôznorodými aktivitami učitelia rozvíjali **základné a špeciálne pohybové spôsobilosti** detí (83 %). Niektorí zaraďovali pohybové a relaxačné cvičenia aj viackrát v priebehu dňa. Deti primerane ovládali chôdzu, beh, lezenie, skákanie, hádzanie a chytanie v rôznych obmenách a zoskupeniach, vhodne manipulovali s telovýchovným náčiním. Reagovali na telovýchovnú terminológiu, verbálne, vizuálne a zvukové inštrukcie, pokyny, symboly a poznali ich význam. Primerane **komunikovali** v spisovnej podobe slovenského jazyka a preukázali **predčitateľské** a **grafomotorické** schopnosti. Fantázia, predstavivosť, tvorivosť,

samostatnosť, sebedomie a verbálna aktivita detí boli ovplyvňované konaním učiteľov, niekedy aj nie celkom vhodným spôsobom vzhľadom na didakticko-metodické postupy v činnostiach. Inšpiratívne aktivity umožňovali deťom uplatňovať umelecké výrazové prostriedky, logické myslenie, zaujímavé postupy a riešenia. Učitelia napomáhali deťom interpretovať vlastné *myšlienky*, dokončiť rozhovor, vytvárať príbehy, obrazové produkty a dramatisovať ich (79 %). Umožňovali deťom spracovávať rôzne *informácie*, narábať s obrazovými, textovými médiami (70 %) a *digitálnymi technológiami* (68 %). Sporadicky porovnávali realitu s fikciou. Deti adekvátne interpretovali získané informácie a uplatňovali elementárnu digitálnu gramotnosť, spustili počítač, interaktívnu tabulu, programovali hračky a riešili rôzne úlohy. Učitelia boli prívetiví, empatickí, rešpektovali práva detí, adekvátne ich oslovovali, povzbudzovali (92 %). Iniciovali deti k vzájomnému akceptovaniu sa, spolupráci, spolupatričnosti (82 %) a uvedomovaniu si vlastnej jedinečnosti a osobitosti, odlišnosti ostatných (78 %). Uplatňovali *záverečné hodnotenie* (66 %) a podporovali *hodnotiace* a *sebahodnotiace* spôsobilosti detí (55 %). Deti dodržiavali pravidlá, dbali o vlastnú a spoluhráčovu bezpečnosť. Vzájomne sa rešpektovali, pomáhali a radili si, situačne sa rozhodovali a vedeli sa aj zhodnotiť. Ak mali vytvorené podmienky aktívne bádali, experimentovali, argumentovali a vyjadrovali svoje *názory, očakávania*.

Odporúčania, podnety a upozornenia

Riaditeľom škôl

- kontrolovať a hodnotiť pravidelne, dôsledne, adresne vyučovacie postupy učiteľov s dôrazom na rovnomerné rozvíjanie kľúčových kompetencií detí, venovať pozornosť:
 - využívaniu hry v procese učenia sa detí
 - fyziologickej, zdravotnej účinnosti cvičení a pohybových aktivít
 - dodržiavaniu metodických odporúčaní, ktoré súvisia s rozvíjaním grafomotorických zručností detí a s nadobúdaním základov, používaním a ovládaním štátneho jazyka
 - porovnávaním a konfrontovaním skúseností detí, príkladov z virtuálneho a reálneho života
 - argumentácii detí v sebareflexii, sebaaprezentovaní sa
 - realizovaniu odpočívajších činností vrátane odpočinku detí

Zriaďovateľom

- rešpektovať kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti učiteľa v materskej škole a požiadavky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca
- dodržať požadovaný počet kvalifikovaných učiteľov striedajúcich sa v dvoch zmenách
- zosúladiť obsah zriaďovacích listín s právnym stavom
- umožniť bezproblémovú mobilitu vzdelávaných detí a zákonných zástupcov so zdravotným znevýhodnením debarierizáciou priestorov materských škôl
- podporovať profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov
- poskytovať školám v plnej výške príspevok na výchovu a vzdelávanie detí, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky a rešpektovať zákonom stanovené možnosti (účel) ich využitia

Metodicko-pedagogickému centru

- rozšíriť ponuku vzdelávacích programov pre učiteľov materských škôl o modul zameraný na získavanie skúseností vhodne voliť a aplikovať hodnotiace nástroje s dôrazom na hodnotenie a sebahodnotenie detí